

32002D1600

L 242/1

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

10.9.2002

РЕШЕНИЕ № 1600/2002/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
от 22 юли 2002 година
за установяване на Шеста програма за действие на Общността за околната среда

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 175, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽²⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽³⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽⁴⁾, в светлината на съвместния текст, одобрен от Помирнителния комитет на 1 май 2002 г.,

като имат предвид, че:

- (1) Чистата и здравословна околна среда е от съществено значение за благосъстоянието и просперитета на обществото, но постоянният растеж в глобален аспект ще доведе до непрекъснат натиск върху околната среда.
- (2) Петата програма за действие на Общността за околната среда „Към устойчиво развитие“, приключи на 31 декември 2000 г., с постигането на редица важни подобрения.
- (3) Необходими са продължителни усилия, за да се постигнат целите и задачите, свързани с околната среда, които вече са набелязани от Общността, и е необходимо да се предвиди Шестата програма за действие за околната среда („програмата“), изложена в настоящото решение.
- (4) Все още продължават да съществуват редица сериозни екологични проблеми, като възникват и нови, които налагат допълнителни действия.

(5) Необходимо е да се наблегне още повече на предотвратяването и прилагането на принципа за предпазвателни мерки при разработването на подход за опазване на човешкото здраве и околната среда.

(6) Внимателното използване на природните ресурси и опазването на глобалната екосистема, заедно с икономическия просперитет и балансираното социално развитие, са предпоставка за устойчиво развитие.

(7) Програмата има за цел да гарантира високо равнище на опазване на околната среда и човешкото здраве, и да подобри цялостно състоянието на околната среда и качеството на живота, определя приоритетите по отношение на околната среда на Стратегията за устойчиво развитие, като тя трябва да бъде вземана под внимание при представянето на предложения съгласно тази стратегия.

(8) Програмата има за цел да се премахне връзката между натиска върху околната среда и икономическия растеж, като се спазва принципът на субсидиарност и разнообразието на условията в различните региони на Европейския съюз.

(9) Програмата установява приоритети в областта на околната среда, които трябва да характеризират реакцията на Общността, насочена по-специално към изменението на климата, природата и биологично разнообразие, околната среда и здравето, качеството на живота, природните ресурси, както и отпадъците.

(10) За всички тези области са посочени ключови цели и някои задачи, и са определени редица действия с оглед постигането на споменатите цели. Тези цели и задачи са замислени като ориентири, които трябва да се следват.

(11) Целите, приоритетите и действията по програмата допринасят за устойчивото развитие в страните кандидатки и се стремят да гарантират опазването на природното наследство в тези държави.

(12) Законодателството остава основен инструмент за посрещане на предизвикателствата на околната среда, като цялостното и правилно прилагане на съществуващото законодателство е приоритет. Други възможности за постигане на целите, свързани с околната среда, следва също да бъдат разглеждани.

⁽¹⁾ ОВ С 154 Е, 29.5.2001 г., стр. 218.

⁽²⁾ ОВ С 221, 7.8.2001 г., стр. 80.

⁽³⁾ ОВ С 357, 14.12.2001 г., стр. 44.

⁽⁴⁾ Становище на Европейския парламент от 31 май 2001 г. (ОВ С 47 Е, 21.2.2002 г. стр. 113), Обща позиция на Съвета от 27 септември 2001 г. (ОВ С 4, 7.1.2002 г., стр. 52) и Решение на Европейския парламент от 17 януари 2002 г. (все още не публикувано в Официален вестник). Решение на Европейския парламент от 30 май 2002 г. и Решение на Съвета от 11 юни 2002 г.

- (13) Програмата трябва да насърчи процеса на интеграция на екологичните проблеми във всички политики и дейности на Общността, в съответствие с член 6 от Договора с цел да се намали натискът върху околната среда от различни източници.
- (14) Наложителен е стратегически интегриран подход, включващ нови начини за работа с пазара, свързващ граждани, предприятия и други заинтересовани страни, за да се предизвикат необходимите промени, както в схемите на производство, така и на потребление в частния и публичния сектор, които влияят отрицателно върху състоянието на околната среда и нейното развитие. Този подход трябва да насърчава устойчивото използване и управление на сушата и водата.
- (15) Важно за успеха на програмата ще бъде да се предвидят разпоредби за достъп до информация, свързана с околната среда и до правосъдие, както и за участие на обществеността в разработване на политиката.
- (16) Тематичните стратегии ще разглеждат обхвата от възможности и необходимите инструменти за уреждане на множество сложни проблеми, изискващи широк и многостранен подход, и ще осигуряват необходимите действия, включващи, когато е целесъобразно, Европейския парламент и Съвета.
- (17) Съществува научен консенсус, че човешката дейност причинява увеличаване на концентрациите на парникови газове, водещи до по-високи глобални температури и нарушаване на климата.
- (18) Последствията от изменението на климата за хората и природата са тежки и изискват смекчаване. Мерките за намаляване на емисиите на парникови газове могат да бъдат осъществявани без да се ограничават растежът и просперитетът.
- (19) Независимо от успеха на мерките за смекчаване, общественото следва да се приспособи и подготви за въздействията от изменението на климата.
- (20) Здравословни и уравновесени екосистеми са от съществено значение за поддържане живота на планетата.
- (21) Съществува значителен натиск в резултат на човешката дейност върху природата и биологичното разнообразие. Необходими са действия за неутрализиране на видовете натиск, възникващи предимно от замърсяването на околната среда, въвеждането на алохтонни видове, потенциалните рискове от разпространението на генетично модифицирани организми и начинът, по който се използват земята и водите.
- (22) Почвата, която представлява ограничен ресурс, е подложена на натиск, свързан с околната среда.
- (23) Въпреки подобренията в стандартите за околната среда, постоянно нараства вероятността от връзка между деградацията на околната среда и някои заболявания у хората. Ето защо вниманието трябва да се насочи към потенциалните рискове, произтичащи, например, от емисии и опасни химически продукти, пестициди и шум.
- (24) Необходимо е да се познават по-добре потенциалните отрицателни последици, произтичащи от използването на химически продукти и е целесъобразно да се възложи на производителите, вносителите и потребителите по веригата да предоставят информацията, необходима за тази цел.
- (25) Химически продукти, които са опасни, трябва да бъдат заменени с по-безопасни химически продукти или с по-безопасни алтернативни технологии, които не включват употребата на химически продукти, с цел да се намалят рисковете за човека и околната среда.
- (26) Пестицидите трябва да се използват по устойчив начин с оглед свеждане до минимум на отрицателните последици за човешкото здраве и околната среда.
- (27) Градската околна среда дава подслон на около 70 % от населението и се налагат съгласувани усилия, за да се осигури по-добра околна среда и качество на живот в големите и малки градове.
- (28) Планетата има ограничен капацитет да задоволи постоянно нарастващото търсене на ресурси и да поглъща емисиите и отпадъците в резултат от тяхната употреба, като съществуват доказателства, че понастоящем търсенето на ресурси надхвърля абсорбционния капацитет на околната среда в редица случаи.
- (29) Обемът на отпадъците в Общността продължава да расте, като значителна част от тях са опасни, водещи до загуба на ресурси и до увеличени рискове от замърсявания.
- (30) Икономическата глобализация означава, че все повече са необходими действия на международно равнище в областта на околната среда, включително в транспортната политика, което изисква нови отговори от страна на Общността, свързани с политиката в областта на търговията, развитието и външните отношения, позволяващи устойчивото развитие да се поставя за цел и в други страни. Доброто управление може да допринесе много за това.
- (31) Търговията, международните инвестиционни потоци и експортните кредити следва да допринесат по още по-положителен начин за опазване на околната среда и устойчивото развитие.
- (32) Изготвянето на политика в областта на околната среда, предвид сложността на въпросите, трябва да се основава на най-добрите съществуващи научни и икономически оценки на околната среда и на познанията за състоянието и тенденциите в тази област, в съответствие с член 174 от Договора.
- (33) Информацията, предоставяна на лицата, изготвящи съответната политика, на заинтересованите страни и обществеността трябва да бъде съществена, прозрачна, актуална и лесно разбираема.
- (34) Необходимо е да се измерва и оценява напредъкът, отбелязан в осъществяването на целите, свързани с околната среда.

- (35) Въз основа на преценката за състоянието на околната среда, като се взема под внимание редовната информация, предоставяна от Европейската агенция за околна среда, следва да се извърши преглед на напредъка и оценка на необходимостта от промяна на ориентацията по средата на изпълнението на програмата,

РЕШИХА:

Член 1

Обхват на програмата

1. Решението установява програма за действие на Общността за околната среда (наричана по-долу „програмата“). Тя е насочена към основните цели и приоритети в областта на околната среда въз основа на оценка на състоянието на околната среда и преобладаващите тенденции, включително и възникващи проблеми, които изискват ръководни действия от страна на Общността. Програмата следва да насърчава интегрирането на проблемите, свързани с околната среда, във всички други политики на Общността и да съдейства за постигането на устойчиво развитие на територията на съществуващата и разширена Общност. Програмата предвижда, освен това, непрекъснати усилия за постигане на основните цели и задачи, свързани с околната среда, които са вече набелязани от Общността.

2. Програмата определя основните цели, които следва да бъдат постигнати в областта на околната среда. Тя определя, при необходимост, цели и графици. Целите и задачите следва да бъдат изпълнени преди изтичане срока на програмата, освен ако не е определено друго.

3. Програмата обхваща период от 10 години, считано от 22 юли 2002 г. Подходящи инициативи в различни области на политиката с оглед постигане на целите включват широк кръг от мерки, включително законодателни и стратегически подходи, посочени в член 3. Тези инициативи следва да бъдат представяни постепенно, но най-късно 4 години след приемане на настоящото решение.

4. Целите отговарят на основните приоритети, свързани с околната среда, които трябва да бъдат постигнати от Общността в следните области:

- изменение на климата,
- природа и биологично разнообразие,
- околна среда и здраве и качество на живота,
- природни ресурси и отпадъци.

Член 2

Принципи и общи цели

1. Програмата представлява рамка за политиката на Общността в областта на околната среда по време на срока на програмата, с цел да се осигури високо равнище на защита, като се отчита принципът на субсидиарността и разнообразието на ситуации в различните региони на Общността, да се постигне отделяне на различните видове натиск върху околната среда от икономическия растеж. Тя се основава предимно на принципа „замърсител плаща“, принципа на вземане на предпазителни мерки,

превантивния контрол и принципа за отстраняване на замърсяването при източника.

Програмата представлява основа за екологичното измерение на Европейската стратегия за устойчиво развитие и съдейства за интегрирането на екологичните проблеми във всички други политики на Общността, наред с другото, чрез определяне на основните екологични приоритети на стратегията.

2. Програмата има за цел:

— да подчертае, че изменението на климата представлява изключително предизвикателство през следващите 10 години и след това и да съдейства за постигане на дългосрочната цел за стабилизиране концентрациите на газове в атмосферата на ниво, което да предотвратява всяко опасно антропогенно нарушение на климатичната система. По този начин дългосрочната цел за максимално увеличаване на глобалната температура с 2 °C спрямо прединдустриалните равнища и поддържане на концентрацията на CO₂ под 550 ppm трябва да бъде ръководно начало за програмата. В по-дългосрочен план това вероятно ще изисква глобално намаление на емисиите на парникови газове със 70 % в сравнение с 1990 г., както е определено от Междуправителствената експертна група относно изменението на климата (МЕГИК);

— да предпазва, опазва, възстановява и развива функционирането на природните системи, природните местообитания, дивата флора и фауна, с цел да се спре опустиняването и загубата на биологично разнообразие, включително разнообразието на генетичните ресурси, както в Европейския съюз, така и в световен мащаб;

— да допринася за постигане на високо качество на живота и социалното благосъстояние на гражданите, като им осигурява околна среда, където нивото на замърсяване не предизвиква вредни въздействия върху човешкото здраве и околната среда и като насърчава устойчивото развитие на градската среда;

— да се използват по-ефективно ресурсите и да се управляват по-добре ресурсите и отпадъците, за да се установят по-устойчиви схеми на производство и потребление, като се премахне връзката между използването на ресурси и създаването на отпадъци и темпа на икономически растеж, с цел да се гарантира, че потреблението на възобновяеми и невъзобновяеми източници няма да надхвърли абсорбиционния капацитет на околната среда.

3. Програмата гарантира, че екологичните цели, които трябва да се насочат към основните резултати за постигане, се осъществяват, като се използват най-ефективните и подходящи съществуващи средства, в светлината на принципите, посочени в параграф 1, и на стратегическите подходи, определени в член 3. Трябва да се направи всичко възможно, за да се гарантира, че политиката на Общността в областта на околната среда се провежда по интегриран начин и въз основа на всички съществуващи решения и инструменти, като се отчетат регионалните и местни различия, както и екологично чувствителните райони, като особено значение се отдава на:

— развитие на европейските инициативи за повишаване заинтересоваността на гражданите и местните власти;

- задълбочен диалог със заинтересованите страни, с оглед повишаване на заинтересоваността и участието на обществеността;
- анализ на разходите и ползите, като се взема под внимание необходимостта да се включват разходите за опазване на околната среда в структурата на разходите;
- най-добрите в момента научни доказателства и по-нататъшното развитие на научните познания чрез научни изследвания и технологичен прогрес;
- данни и информация за състоянието и тенденциите в околната среда.

4. Програмата стимулира пълното интегриране на изискванията за опазване на околната среда във всички други политики и действия на Общността чрез определяне на екологични цели и, при необходимост, цели и графици, които трябва да се имат предвид в съответните области на политиката.

Освен това, предложените и одобрени мерки в полза на околната среда трябва да бъдат в съответствие с целите на икономическите и социални измерения за устойчиво развитие и обратното.

5. Програмата насърчава приемането на политики и подходи, които допринасят за постигането на устойчиво развитие в страните, които са кандидатки за присъединяване („стране кандидатки“), като се основава върху транспониране и прилагане на постиженията на правото на ЕС. Процесът на разширяване трябва да поддържа и опазва екологичните предимства на страните кандидатки, каквото е богатството от биологично разнообразие, и да запази и заздравя устойчивите схеми на производство и потребление, моделите на земеползване и транспортни структури, щадящи околната среда, чрез:

- интегриране на изискванията за опазване на околната среда в програмите на Общността, включително и тези, които са свързани с развитие на инфраструктурата;
- насърчаване на трансфера на чисти технологии в страните кандидатки;
- разширен диалог и обмяна на опит с националните и местни администрации в страните кандидатки относно устойчиво развитие и опазване на природното наследство на тези страни;
- сътрудничество с гражданското общество, неправителствените организации (НПО), работещи в областта на околната среда и предприятията, установени в страните кандидатки с цел да се повиши заинтересоваността и участието на обществеността в тази област;
- насърчаване на международните финансови институции и частния сектор да подкрепят прилагането и спазването на постиженията на правото на ЕС в областта на околната среда в страните кандидатки и да се отдава дължимото внимание на включването на екологичните проблеми в дейността на икономическия сектор.

6. Програмата стимулира:

- положителната и конструктивна роля на Европейския съюз като водещ партньор в опазването на глобалната околна среда и в стремежа за постигане на устойчиво развитие;

- развитието на глобално партньорство в областта на околната среда и за устойчиво развитие;
- интегриране на екологичните проблеми и цели във всички аспекти от външните отношения на Общността.

Член 3

Стратегически подходи за постигане на екологичните цели

Набелязаните в програмата цели и задачи, се осъществяват, *inter alia*, чрез:

1. Разработване на ново законодателство на Общността и изменение на съществуващото законодателство, при необходимост;
2. Насърчаване на по-ефективното изпълнение и прилагане на законодателството на Общността в областта на околната среда, без да се накърнява правото на Комисията да започва съдебни дела за нарушения. Това налага:
 - увеличени мерки за засилване на спазването на разпоредбите на Общността по опазване на околната среда и борба с нарушения на законодателството в областта на околната среда;
 - насърчаване усъвършенстването на стандартите за разрешителни, инспектиране, наблюдение и прилагане в държавите-членки;
 - по-систематизирана оценка на прилагането на законодателствата в областта на околната среда в държавите-членки;
 - усъвършенстван обмен на информация за най-добрата практика за прилагане, включително чрез Мрежата на Европейския съюз за прилагане и спазване на правото в областта на околната среда (IMPEL) в рамките на нейните компетенции;
3. Необходими са по-нататъшни усилия за интегриране на изискванията за опазване на околната среда при изготвянето, определянето и прилагането на политиките и действията на Общността в различните области на политика. Допълнителни усилия са необходими в различните сектори, включително разглеждането на техните специфични екологични цели, задачи, графици и показатели. Това изисква:
 - гаранции, че интегрираните стратегии, разработени от Съвета за различни области на политика, са преведени в ефективни действия и допринасят за изпълнение на екологичните цели и задачи на програмата;
 - анализи, преди приемането им, дали действията в икономическата и социална сфера спомагат и дали са съобразени с целите, задачите и сроковете на програмата;
 - създаване на подходящи постоянни вътрешни механизми в институциите на Общността, като напълно се отчита необходимостта да се насърчава прозрачността и достъпът до информация, да се гарантира, че екологичните съображения са напълно отразени в инициативите на Комисията по провежданата политика, включително в съответните решения и законодателни предложения;

- редовен мониторинг, посредством съответни показатели, разработени по възможност на базата на обща методология за всеки сектор, и изготвяне на доклади за процеса на секторната интеграция;
 - по-нататъшна интеграция на критериите, свързани с околната среда в програмите на Общността за финансиране, без да се накърняват съществуващите такива;
 - цялостно и ефективно използване и прилагане на Оценката за въздействието върху околната среда и Стратегическата оценка на околната среда;
 - целите на програмата да бъдат вземани под внимание при бъдещото преразглеждане на финансовите инструменти на Общността;
4. Насърчаване на устойчиви схеми за производство и потребление чрез ефективно прилагане на принципите, посочени в член 2, за да бъдат включени, както отрицателните, така и положителните въздействия върху околната среда чрез използване на комбинация от инструменти, включително пазарни и икономически инструменти. Това изисква, *inter alia*:
- да се насърчава реформата на субсидиите, които оказват значителен отрицателен ефект върху околната среда и са несъвместими с устойчивото развитие, наред с другото, като се състави, най-късно при изготвянето на доклада за извършеното към средата на срока, списък на критериите, позволяващи да се отчитат такива субсидии, които имат отрицателно въздействие върху околната среда с оглед постепенното им премахване;
 - да се анализира екологичната ефективност от търгуеми емисионни разрешителни за замърсяване като инструмент с широко приложение, а така също и разменните емисионни разрешителни с цел да се насърчи и осигури тяхната употреба, където е възможно;
 - да се стимулира и насърчава прилагането на фискални мерки, като данъци и стимули, свързани с опазване на околната среда, на подходящо национално равнище или на равнище Общност;
 - да се стимулира интегрирането на изискванията за опазване на околната среда в дейностите по стандартизация;
5. Усъвършенстване на сътрудничеството и партньорството с предприятия и техните представителни ръководства и включване на социални партньори, потребители и техните организации, по целесъобразност, с оглед подобряване на екологичните резултати на предприятията и въвеждане на устойчиви производствени схеми. Това изисква:
- да се насърчава подходът към интегрирана продуктова политика за срока на програмата, който ще съдейства за съобразяване с изискванията по отношение на околната среда по време на жизнения цикъл на продуктите и за по-широко прилагане на процеси и продукти, безвредни за околната среда;
 - да се насърчава по-широкото прилагане на схемата на Общността за управление и одит на околната среда (EMAS) ⁽¹⁾ и разработването на инициативи, стимулиращи предприятията да публикуват изчерпателни и проверени от независими експерти доклади относно резултатите им, свързани с околната среда или устойчивото развитие;
 - създаване на програма за оказване на съдействие, която има за цел да помогне на предприятията да спазват определените изисквания и предвижда конкретна помощ за малките и средни предприятия;
 - да се стимулира въвеждането на схеми за награди за предприятия с високи постижения в околната среда;
 - да се насърчава иновацията на продукти, за да бъдат продуктите, предлагани на пазара, по-щадящи към околната среда, включително като се усъвършенства разпространението на резултатите от програма LIFE ⁽²⁾;
 - да се насърчават доброволните ангажименти или споразумения с оглед постигане на ясни екологични цели, включително и установяване на процедури в случай на неспазването им;
6. Да се спомогне отделните потребители, предприятия и обществени организации в ролята им на купувачи, да са по-добре информирани за въздействието върху околната среда на процесите и продуктите, използвани с оглед въвеждане на модели за устойчиво потребление. Това изисква:
- да се стимулира поставянето на екологични етикети и други форми за екологична информация, и етикетирание, което позволява на потребителите да сравняват екологичните качества на продукти от един и същия вид;
 - да се стимулира използването на надеждни самостоятелни екологични декларации и да се предотвратяват заблуждаващи декларации;
 - да се насърчава политика на обществени поръчки, която позволява да се отчитат екологичните характеристики и възможното интегриране на проблемите, свързани с екологичния жизнен цикъл, включително производствената фаза, в процедурите по възлагане на обществените поръчки, при спазване на правилата на конкуренция на Общността и на функционирането на вътрешния пазар, на насоки за най-добра практика в тази област, и да се започне оценка на екологичния характер на политиката на обществени поръчки в институциите на Общността;
7. Да се подпомага интегрирането на околната среда във финансовия сектор. Това изисква:
- да се разгледа доброволна инициатива в сътрудничество с финансовия сектор, съдържаща съставянето на насоки за включване на данните за екологични разходи в годишните финансови отчети на предприятията, както и обмена на информация за най-добри практики на финансова политика между държавите-членки;

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 761/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2001 г., за допускане на доброволно участие на организации в схемата на Общността за управление и одит на околната среда (EMAS), (ОВ L 114, 24.4.2001 г., стр. 1).

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 1655/2000 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юли 2000 г. относно финансов инструмент за околната среда (LIFE) (ОВ L 192, 28.7.2000 г., стр. 1).

- да се прикани Европейската инвестиционна банка да засили интегрирането на целите и съображенията, свързани с околната среда в нейната заемна дейност, по-специално с оглед да се подкрепи устойчивото развитие на страните кандидатки;
 - да се стимулира интегрирането на целите и съображенията, свързани с околната среда в дейността на други финансови институции, като Европейската банка за възстановяване и развитие;
8. Създаването на система на Общността за отговорност изисква, *inter alia*:
- законодателство в областта на екологичната отговорност;
9. Да се усъвършенстват сътрудничеството и партньорството с потребителските групи и неправителствените организации, да се стимулира по-доброто разбиране и участие в проблемите, свързани с околната среда от страна на европейските граждани, което налага:
- да се гарантира достъпът до информация, участието и достъпът до правосъдие посредством бърза ратификация на Аархуската конвенция ⁽¹⁾ от Общността и държавите-членки;
 - да се подкрепя предоставянето на достъпна информация на гражданите за състоянието и тенденциите в околната среда по отношение на социалните, икономическите тенденции и тези, отнасящи се до здравето;
 - цялостно повишаване на степента на заинтересованост от проблемите на околната среда;
 - разработване на общи правила и принципи за добро управление на околната среда в процес на диалог;
10. Да се стимулира и насърчава ефективно и устойчиво използване и управление на земята и морето, като се отчитат екологичните проблеми. Това изисква, при пълно спазване на принципа на субсидиарността, следното:
- да се стимулира най-добрата практика по отношение на устойчиво планиране на земеползването, като се вземат под внимание специфичните регионални условия и се отдава необходимото значение на Програмата за интегрирано управление на крайбрежните зони;
 - да се стимулират най-добрите практики и да се подкрепят мрежи, които насърчават обмена на опит по проблемите на устойчивото развитие, включително градските зони, моретата, бреговата линия, планинските райони, влажните зони и други райони с чувствителна природа;
 - да се увеличи прилагането на агроекологични мерки, като се отпуснат повече ресурси и им се отдели по-голямо място в рамките на Общата селскостопанска политика;
 - да се насърчават държавите-членки да разглеждат регионалното планиране като инструмент за подобряване опазването на околната среда за гражданите и

стимулиране обмена на опит по устойчиво регионално развитие, по-специално в градските и гъсто населени райони;

Член 4

Тематични стратегии

1. Действията, посочени в членове 5 — 8 включват разработването на тематични стратегии и оценка на съществуващите стратегии за приоритетни екологични проблеми, изискващи цялостен подход. Тези стратегии трябва да включват определяне на предложенията, които се изискват с оглед постигане на целите, залегнали в програмата, и на процедурите, предвидени за тяхното приемане. Тези стратегии се представят на Европейския парламент и на Съвета, и, когато е целесъобразно, могат да бъдат под формата на решение на Европейския парламент и на Съвета, което следва да бъде одобрено в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора. При условията на правното основание на предложението, законодателни предложения, произтичащи от тези стратегии, се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора.

2. Тематичните стратегии могат да включват подходи, които са сред посочените в член 3 и член 9, както и съответни качествени и количествени задачи и срокове, свързани с околната среда, които трябва да позволяват измерване и оценяване на предвижданите мерки.

3. Тематичните стратегии трябва да се разработват и прилагат при тясно съгласуване със съответните партньори, като неправителствените организации, предприятията, други социални партньори и публичните власти, като предвиждат, ако е целесъобразно, съгласуване със страните-кандидатки в този процес.

4. Тематичните стратегии трябва да се представят на Европейския парламент и на Съвета в срок най-късно 3 години след приемане на програмата. Докладът, изготвян при изтичане на половината от срока, в който Комисията оценява напредъка по осъществяване на програмата, следва да съдържа преглед на тематичните стратегии.

5. Комисията докладва ежегодно на Европейския парламент и на Съвета за напредъка при разработването и прилагането на стратегиите, както и за тяхната ефективност.

Член 5

Цели и приоритетни области за действие, свързани с изменението на климата

1. За да се постигнат целите, посочени в член 2, следва да се изпълнят следните задачи:

- ратификация и влизане в сила на Протокола от Киото към Рамковата конвенция на ООН за изменение на климата до 2002 г. и изпълнение на поетото в нея задължение за 8-процентно намаление на емисиите до 2008—2012 г. спрямо нивата от 1990 г. за Европейската общност, в съответствие със задължението на всяка държава-членка, определено в заключенията на Съвета от 16 и 17 юни 1998 г.;
- осъществяване до 2005 г. на явен напредък в изпълнение на поетите задължения съгласно Протокола от Киото;

⁽¹⁾ Конвенция за достъп до информация, участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие в областта на околната среда, Аархус, 25 юни 1998 г.

— поставяне на Комисията в правдоподобно положение да препоръча сключването на международно споразумение относно целите за много по-голямо намаление през втория период на поетите задължения съгласно Протокола от Киото. Такова споразумение би трябвало да има за цел значителното намаляване на емисиите, като се вземат под внимание, *inter alia*, изводите в Третия доклад за оценка на Междуправителствената експертна група за изменение на климата (IPCC) и да вземе под внимание необходимостта от ориентиране към глобално справедливо разпределение на емисиите на парникови газове.

2. Тези задачи се изпълняват, наред другото, със средствата на следните приоритетни действия:

i) изпълнение на международните задължения по отношение на климата, включително на поетите по Протокола от Киото, посредством:

- a) изследване на резултатите от Европейската програма по промяна на климата и приемане на ефективни общи и координирани политики и мерки въз основа на нея, които да са подходящи за различните сектори в допълнение на вътрешните действия в държавите-членки;
- б) по-нататъшна работа по установяването на рамка на Общността за разработката на ефективни разменни разрешителни на емисии на CO₂ и възможното им разширяване за включване на други парникови газове;
- в) подобряване мониторинга на парниковите газове и на напредъка, осъществен от държавите-членки по отношение на спазването на поетите задължения съгласно Споразумението за вътрешно разпределение на усилията;

ii) намаляване емисиите на парникови газове в енергийния сектор:

- a) предприемане в най-кратък срок на изчисляване и преглед на субсидиите, които противодействат на ефективната и устойчива употреба на енергията с оглед постепенното им премахване;
- б) насърчаване използването на възобновяеми изкопаеми горива с ниско съдържание на въглерод за производство на електроенергия;
- в) насърчаване употребата на възобновяеми енергийни източници, включително използването на стимули, включително на местно равнище, с оглед постигане на индикативната цел за 12-процентно намаление на общото потребление на енергия до 2010 г.;
- г) въвеждане на стимули за увеличаване на комбинираното производство на топлина и енергия и за прилагане на мерки, целящи да се удвои общият дял в Общността на комбинираното производство на топлина и енергия и да достигне 18 % от съвкупното брутно производство на електроенергия;
- д) предотвратяване и намаляване емисиите на метан при производството и разпределението на енергия;
- е) насърчаване на енергийната ефективност;

iii) намаляване емисиите на парникови газове в транспортния сектор:

- a) определяне и предприемане на специфични действия за намаляване емисиите на парникови газове от авиацията, ако такива действия не са договорени в рамките на Международната организация за гражданска авиация до 2002 г.;
- б) определяне и предприемане на специфични действия за намаляване емисиите на парникови газове от морското корабоплаване, ако такива действия не са договорени в рамките на Международната морска организация до 2003 г.;
- в) насърчаване преминаването към по-ефективни и по-чисти видове транспорт, включително към по-добра организация и логистика;
- г) в контекста на целта на ЕС за 8-процентно намаление на емисиите на парникови газове, да се прикани Комисията да представи до края на 2002 г. съобщение за количествените екологични цели за устойчива транспортна система;
- д) определяне и предприемане на по-нататъшни специфични действия, включително всяка подходяща законодателна мярка, за намаляване емисиите на парникови газове от моторни превозни средства, включително и на N₂O;
- е) стимулиране разработването и използването на алтернативни горива и превозни средства с ниско потребление на горива с оглед значителното и постоянно нарастване на техният относителен дял;
- ж) стимулиране на мерки, които да отразяват всички екологични разходи в цената на транспорта;
- з) отделяне на икономическия растеж от търсенето на транспортни услуги с цел намаляване въздействието върху околната среда;
- iv) намаляване емисиите на парникови газове в промишлените производства:
 - a) насърчаване на екологично ефективни практики и технологии в промишлеността;
 - б) разработване на мерки за подпомагане на малките и средни предприятия да се приспособят, да правят нововъведения и да подобряват резултатите си в тази област;
 - в) стимулиране разработването на алтернативни решения, щадащи в по-голяма степен околната среда и технически осъществими, включително установяването на мерки в Общността, целящи намаляване на емисиите, постепенно преустановяване на производства, когато е целесъобразно и технически възможно, и намаляване употребата на промишлени флуорни газове — HFC (флуоро-водородни съединения на въглерода — фреони), PFC (перфлуоро-въглеродни съединения) и SF₆ (серен хексафлуорид);
- v) намаляване емисиите на парникови газове в други сектори чрез:
 - a) насърчаване на енергийната ефективност в частност на отоплението, охлаждането и захранването с топла водопроводна вода при проектиране на жилища;

б) вземане под внимание на необходимостта от намаляване емисиите на парникови газове, както и на други екологични съображения в Общата селскостопанска политика и стратегията на Общността за управлението на отпадъци;

vi) използване на други подходящи инструменти като:

а) стимулиране използването на фискални мерки, включително навременна и подходяща рамка на Общността за енергийно данъчно облагане с оглед да се насърчи преминаването към по-ефективно потребление на енергия, екологично по-чисти видове енергия и транспорт, както и да се стимулират технологичните иновации;

б) насърчаване сключването на екологични споразумения с промишлени отрасли за намаляване емисиите на парникови газове;

в) гарантиране, че изменението на климата е главна тема в политиката на Общността в областта на научните изследвания и технологично развитие, както и в националните изследователски програми.

3. Освен смекчаване изменението на климата, Общността трябва да изготви мерки, целящи приспособяване към последиците от изменението на климата, чрез:

— преразглеждане на политиките на Общността, по-конкретно тези, свързани с изменението на климата, за да се отчита необходимостта от приспособяване в инвестиционните решения;

— насърчаване моделирането и оценките на климата в регионален аспект, с оглед изготвянето на регионални мерки за приспособяване като управление на водни ресурси, съхранение на биологичното разнообразие, предотвратяване на наводнения и опустияване, а така също и да се спомага за повишаване на заинтересоваността сред гражданите и предприятията.

4. Трябва да се гарантира, че предизвикателствата, свързани с климата, са взети под внимание в процеса на разширяване на Общността. Това ще изисква, наред с другото, следните действия със страните-кандидатки:

— да се подкрепи изграждането на капацитет за прилагането на вътрешни мерки с оглед използване механизмите на Протокола от Киото, и подобряване докладването и мониторинга на емисиите;

— да се подкрепи по-устойчив транспортен и енергиен отрасъл;

— да се гарантира, че сътрудничеството със страните кандидатки ще се засили по проблеми, свързани с изменението на климата.

5. Борбата срещу изменението на климата ще бъде неразделна част от външнополитическите отношения на Европейския съюз и ще представлява един от приоритетите в нейната политика за устойчиво развитие. Това изисква концентрирани и съгласувани усилия от страна на Общността и държавите-членки с оглед:

— да се изгради капацитет за оказване на помощ на развиващите се страни и на икономиките в преход, например като се насърчават проекти, свързани с Механизма за чисто развитие (МЧР) в Протокола от Киото, и съвместното им осъществяване;

— да реагира на определени нужди от трансфер на технологии;

— оказване на помощ при посрещане на предизвикателството, което представлява приспособяването към изменението на климата в засегнатите страни.

Член 6

Цели и приоритетни области за действие по отношение на природата и биологичното разнообразие

1. За да се осъществят целите, посочени в член 2, трябва да се осъществят следните задачи:

— спиране на намаляването на биологичното разнообразие с оглед тази цел да бъде постигната до 2010 г., включително предотвратяване и смекчаване на отрицателното въздействие на агресивните екзотични видове и генотипове;

— защита и подходящо възстановяване на природата и биологичното разнообразие от разрушителното замърсяване;

— съхраняване, съответно възстановяване и устойчиво използване на морската среда, крайбрежните зони и влажните зони;

— съхраняване и съответно възстановяване на естетичната стойност на пейзажа, включително на райони с културна стойност, както и чувствителни райони;

— съхраняване на видовете и местообитанията, като специално внимание се отдава на предотвратяване разпокъсването на местообитанията;

— насърчаване на устойчиво използване на земята, като специално внимание се отделя на предотвратяването на ерозията, влошаването на качеството на почвата, замърсяването и опустияването ѝ.

2. Тези задачи се изпълняват с помощта на следните приоритетни действия, като се отчита принципът на субсидиарност, основаващ се на съществуващите глобални и регионални конвенции и стратегии, и цялостно прилагане на съответните актове на Общността. Подходът чрез екосистема, приет в Конвенцията за опазване на биологичното разнообразие ⁽¹⁾, следва да бъде прилаган по целесъобразност:

а) по отношение на биологичното разнообразие:

— гарантиране прилагането и насърчаването мониторинга и оценката на стратегията на Общността относно биологичното разнообразие и съответните планове за действие, включително чрез програми за събиране на данни и информация, разработване на подходящи показатели и стимулиране на използването на най-добрите съществуващи техники и най-добрите практики в областта на околната среда;

— стимулиране изследванията, свързани с биологичното разнообразие, генетичните ресурси, екосистемите и тяхното взаимодействие с човешката дейност;

⁽¹⁾ ОВ L 309, 13.12.1993 г., стр. 1.

- разработване на мерки за увеличаване устойчивото използване, устойчивото производство и устойчивите инвестиции по отношение на биологичното разнообразие;
 - насърчаване на последователна оценка, засилване на изследванията и сътрудничеството по отношение на застрашените видове;
 - стимулиране на глобално равнище на справедлива и безпристрастна подялба на ползите, произтичащи от използването на генетични ресурси с оглед прилагане на член 15 от Конвенцията за опазване на биологичното разнообразие относно достъпа до генетични ресурси с произход от трети страни;
 - разработване на мерки, които имат за цел предотвратяване и контрол върху агресивните екзотични видове, включително и екзотичните генотипове;
 - създаване на информационна мрежа Natura 2000, и прилагане на необходимите технически и финансови инструменти, както и мерките за пълното ѝ прилагане и за опазването, извън обхвата на Natura 2000, на видове, защитени по силата на директивите за местообитанията и птиците;
 - стимулиране разширяването на мрежата Natura 2000, като се обхванат страните-кандидатки;
- б) по отношение на катастрофи и бедствия:
- насърчаване координацията от страна на Общността на действията, осъществявани от държавите-членки във връзка с аварии и природни бедствия посредством, например, създаване на мрежа за обмен на превантивни практики и инструменти;
 - разработване на допълнителни мерки за подпомагане предотвратяването на сериозни аварии, като специално внимание се отделя на такива, свързани с тръбопроводи, миннодобивни дейности и транспортиране на опасни вещества по море, както и разработване на мерки, насочени към отпадъци от рудодобив;
- в) тематична стратегия за опазване на почвата, насочена към предотвратяване, *inter alia*, на замърсяване, ерозия, опустиняване, влошаване на качеството на почвата, отнемане на плодородни земи и хидро-геоложки рискове, като се взема под внимание регионалното разнообразие, включително особеностите на планинските и безводни терени;
- г) насърчаване устойчивото управление на добивната промишленост с оглед намаляване на въздействието ѝ върху околната среда;
- д) стимулиране включване на съхраняването и възстановяване на ценностите на пейзажа в други видове политика, включително туризма, като се вземат под внимание съответните международни инструменти;
- е) насърчаване интегрирането на съображения, свързани с биологичното разнообразие в различните видове селскостопанска политика и подпомагане устойчивото развитие на селските райони, многофункционалното и устойчиво земеделие, чрез:
- стимулиране пълното използване на съществуващите възможности на Общата селскостопанска политика и на други мерки;
 - насърчаване на по-щадящо околната среда земеделие, включително, по целесъобразност, на екстензивните производствени методи, интегрираните земеделски практики, биологичното земеделие и селскостопанското биологично разнообразие, при бъдещо преразглеждане на Общата селскостопанска политика, като се отчита необходимостта от балансиран подход към многофункционалната роля на селските общности;
- ж) стимулиране устойчивото използване на моретата и съхранение на морските екосистеми, включително морските дъна, устието на реки и крайбрежните зони, като се отделя специално внимание на зоните с ценно биологично разнообразие, чрез:
- насърчаване на по-засилено включване на екологични съображения в Общата политика в областта на рибарството, като се използва възможността за преразглеждането ѝ през 2002 г.;
 - тематична стратегия за опазване и съхранение на морската среда, като се отчитат, наред с другото, условията и поетите задължения по морските конвенции, и необходимостта да се намалят емисиите и въздействията на морския транспорт и други морски или надземни дейности;
 - стимулиране интегрираното управление на крайбрежните зони;
 - да продължи насърчаването на опазването на морските територии, по-конкретно чрез информационната мрежа „Натура 2000“, както и чрез други осъществими в Общността средства;
- з) осъществяване и по-нататъшно разработване на стратегии и мерки, свързани с горите в съответствие със стратегията на Европейския съюз за горите, като се взема под внимание принципът на субсидиарността и съображенията за биологично разнообразие, и включващи следните елементи:
- подобряване на съществуващите в Общността мерки за опазване на горите и прилагане на устойчиво управление на горите, *inter alia*, чрез национални програми за горите, във връзка с програмите за развитие на селските райони, като се набляга още повече на контрола на многостранната роля на горите в съответствие с препоръките, приети на Министерската конференция за опазване на горите в Европа, на Форума по горите на ООН, на Конвенцията за опазване на биологичното разнообразие и други форуми;
 - насърчаване на ефективната координация между всички сектори на политиката с отношение към горите, включително и на частния сектор, както и координацията между всички заинтересовани лица, ангажирани с проблемите на горите;
 - стимулиране на увеличаването на пазарния дял на устойчиво произведена дървесина, *inter alia*, като се насърчава сертификацията за устойчиво управление на горите и като се насърчава етикетването на продуктите от тази дейност;
 - продължаване на активното участие на Общността и на държавите-членки в разработката на глобални и регионални резолюции и в подготовката на дискусии и преговори по проблемите на горите;

- проучване на възможностите за предприемане на активни мерки с оглед предотвратяване на търговията с незаконно изсечен дървен материал и борба с това явление;
 - насърчаване на обсъждането на последиците от изменението на климата върху горите;
- и) по отношение на генетично модифицираните организми (ГМО):
- разработване на разпоредби и методи за оценка на риска от тяхната употреба, идентификацията и етиктирането им, както и проследяване на ГМО с цел осъществяването на ефективен мониторинг и контрол на въздействието им върху човешкото здраве и околната среда;
 - стремеж към по-бърза ратификация и прилагане на Протокола от Картахена за биологична безопасност и подкрепа за създаване на регулаторни рамки в трети страни, когато е необходимо, чрез техническа и финансова помощ.

Член 7

Цели и приоритетни области за действие в областта на околната среда, здравето и качеството на живот

1. За да се осъществят целите, посочени в член 2, трябва да се изпълнят следните задачи, като се вземат под внимание съответните стандарти, нормативи и програми на Световната здравна организация:

- да се постигне по-добро разбиране на опасностите за околната среда и човешкото здраве с оглед предприемане на действия за предотвратяване и намаляване на тези заплахи;
- да се съдейства за по-добро качество на живота посредством интегриран подход, насочен към градските зони;
- да се осъществи стремежа, в рамките на едно поколение (2020 г.) химичните вещества да се произвеждат и използват само по начини, които не предизвикват значителни отрицателни въздействия върху здравето и околната среда, като се отчита, че съществуващите пропуски в познанията за свойствата, употребата, изхвърлянето и експозицията на химикали трябва да бъдат преодоляни;
- опасните химични вещества трябва да бъдат заменени с по-безопасни продукти или с по-безопасни алтернативни технологии, които не налагат употребата на химични вещества, с оглед да се намалят рисковете за хората и околната среда;
- да се намали въздействието на пестицидите върху човешкото здраве и околната среда, а по-общо да се постигне по-устойчиво използване на пестициди, съобразено с необходимата защита на посевите. Употребяваните понастоящем пестициди, които са устойчиви или биоакумулиращи или токсични или имат други качества, които будят тревога, трябва да бъдат заменени с по-малко опасни, когато това е възможно;
- да се гарантира равнище на качеството на подпочвените и повърхностните води, което не предизвиква значителни въздействия и рискове за човешкото здраве и околната среда, и да

се гарантира, че темповете на извличане от водните ресурси са устойчиви в дългосрочен план;

- да се гарантира равнище на качеството на въздуха, което не предизвиква значителни отрицателни въздействия и рискове за човешкото здраве и околната среда;
- да се намали съществено броят на хората, подложени редовно и трайно на средни високи нива на шум, по-конкретно от трафика, който според научните проучвания, има пагубно въздействие върху човешкото здраве, и да се подготви следващата стъпка в работата по директивата за борбата с шума.

2. Тези задачи трябва се изпълняват с помощта на следните приоритетни действия:

- а) засилване на изследователските програми и научните експертизи на Общността и насърчаване на международната координация на националните изследователски програми, за да се подпомогне постигането на целите, свързани със здравето и околната среда, и по-конкретно:

- да се определят и препоръчат приоритетните области за научни изследвания и действия, включително и потенциалните последици за здравето вследствие замърсяване от електромагнитни източници, като специално внимание се отделя на разработването и валидирането на алтернативни методи за опити с животни, по-конкретно в областта на безопасността на химичните вещества;
- определяне и разработване на показатели за здравето и околната среда;
- преразглеждане, разработване и актуализиране на съществуващите здравни стандарти и пределни стойности, включително когато е целесъобразно, въздействието върху потенциално уязвими групи, каквито са например децата или възрастните хора, а също взаимодействията и реципрочното въздействие на различните видове замърсители;
- преглед на тенденциите и въвеждане на механизъм за ранно сигнализиране на нови или възникващи проблеми;

б) по отношение на химичните вещества:

- вменяване на отговорност на производители, вносители и потребители по веригата за събирането на информация за всички химични вещества (задължение за бдителност) и да оценяват рисковете от тяхната употреба, включително и на продуктите, както и от тяхното възстановяване или изхвърляне;
- разработване на съгласувана система, основаваща се на стъпаловиден подход, изключваща химични вещества, използвани в много малки количества, за изследвания, оценки на риска и управление на риска при нови и съществуващи вещества, чиито процедури за изпитване свеждат до минимум необходимостта от извършване на опити с животни, и разработката на алтернативни методи за опити с животни;

- гарантиране, че рисковите химични вещества, които будят загриженост, са обект на ускорени процедури за управление на риска, и че веществата, които будят най-голяма загриженост, включително канцерогенни, мутагенни или токсични за възпроизводство вещества, както и тези с характеристики на устойчиви органични замърсители (УОЗ), се използват само в оправдани или точно определени случаи, и трябва да подлежат на разрешително преди тяхната употреба;
 - гарантиране, че резултатите от оценките на риска от химичните вещества се вземат изцяло под внимание във всички области от законодателството на Общността, които регулират химичните вещества, за да се избягва тяхното дублиране;
 - определяне на критерии за включване сред веществата, които будят най-голяма загриженост, тези, които са устойчиви и биоакмулиращи и токсични и вещества, които са много устойчиви и много биоакмулиращи, и да се предвиди добавяне на известните ендокринни разрушители след установяване на договорени методи на изпитване и на критерии;
 - гарантиране, че основните мерки, които са необходими с оглед определените цели, ще бъдат бързо разработени, за да могат да влязат в сила преди прегледа в средата на периода;
 - гарантиране на обществен достъп до неупотребителната информация в Регистъра на Общността на химичните вещества (Регистър REACH);
- в) по отношение на пестицидите:
- пълно прилагане и оценка на ефективността на приложимата законова рамка ⁽¹⁾, за да се гарантира високо равнище на защита, когато се извършват изменения и допълнения. Тази оценка може да включва, ако е целесъобразно, сравнителен анализ и разработване на процедурите на Общността за разрешителни за пускане на пазара;
 - тематична стратегия за устойчива употреба на пестициди, която да е насочена към:
 - i) свеждане до минимум на опасностите и рисковете за здравето и околната среда в резултат от употребата на пестициди;
 - ii) подобрен контрол върху използването и дистрибуцията на пестициди;
 - iii) намаляване нивата на активните вредни вещества, включително чрез замяна на най-опасните с по-безопасни, включително с нехимични вещества;
 - iv) насърчаване на земеделски практики, използващи по-малки количества пестициди или неизползващи пестициди, по-специално чрез повишаване заинтересоваността на потребителите, стимулиране използването на кодекси за добри практики и като се стимулира обсъждането на възможностите за прилагане на финансови инструменти;
- г) по отношение на химичните вещества и пестицидите:
- незабавна ратификация на Ротердамската конвенция за процедура за предварително обосновано съгласие при международна търговия с определени опасни химични вещества и пестициди, и на Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители (УОЗ);
 - изменение на Регламент (ЕИО) № 2455 на Съвета от 23 юли 1992 г. относно вноса и износа на някои опасни химични продукти ⁽²⁾ с цел да се приведе в съответствие с Ротердамската конвенция, и да се усъвършенстват процедурните механизми, както и предаването на информация на развиващите се страни;
 - подпомагане на подобряването на управлението на химичните вещества и пестицидите в развиващите се страни и в страните-кандидатки, включително унищожаване на запаси от стари пестициди, наред с другото, като се подкрепят проекти за тази цел;
 - принос към международните усилия с оглед разработване на стратегически подход в международното управление на химични вещества;
- д) по отношение на устойчивото използване на водата и постигане на високо качество на този ресурс:
- гарантиране високо равнище на опазване на повърхностни и подпочвени води, предотвратяване замърсяването им и стимулиране устойчивото използване на водите;
 - активна дейност за осигуряване на пълно прилагане на Рамковата директива за водата ⁽³⁾, и постигането на добър екологичен, химичен и количествен статус на водите, както и последователно и устойчиво управление на водите;
 - разработването на мерки, насочени към преустановяване на изпусканията, емисиите и загубите на приоритетни опасни вещества съгласно разпоредбите на Рамковата директива за водата;
 - гарантиране на високо равнище на опазване на водата за къпане, включително преразглеждане на Директивата за водите за къпане ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Директива 91/414/ЕИО на Съвета от 15 юли 1991 г., относно пускането на пазара на продукти за растителна защита (ОВ L 230, 19.8.1991 г., стр. 1). Директива, последно изменена с Директива 2001/49/ЕО на Комисията (ОВ L 176, 29.6.2001 г., стр. 61).

⁽²⁾ ОВ L 251, 29.8.1992 г., стр. 13. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 2247/98 на Комисията (ОВ L 282, 20.10.1998 г., стр. 12).

⁽³⁾ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г., относно определяне рамката за действия на Общността в областта на политиката по водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Директива 76/160/ЕИО на Съвета от 8 декември 1975 г., относно качеството на водите за къпане (ОВ L 31, 5.2.1976 г., стр. 1). Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 1994 г.

- гарантиране включване на понятията и подходите, определени в рамковата директива за водата и други директиви за опазване на водата в други политика на Общността;
- е) по отношение на качеството на въздуха, разработването и прилагането на мерките, предвидени в член 5, в транспорта, промишлеността и енергетиката трябва да са съвместими и да допринасят за подобряване качеството на въздуха. Допълнително предвиждани мерки са:
 - подобряване на мониторинга и оценката на качеството на въздуха, включително отлагането на замърсители, и предоставянето на информация на обществеността, включително разработването и използването на показатели;
 - тематична стратегия за укрепване на последователна и интегрирана политика по замърсяването на въздуха с оглед определяне на приоритети за допълнителни действия, преразглеждане и актуализиране, при необходимост, на стандартите за качество на въздуха и националните пределно допустими норми за емисии с оглед постигане на дългосрочната цел да не се надвишават критичните натоварвания и нива и да се разработят по-добри системи за събиране на информация, моделиране и прогнозиране;
 - приемане на подходящи мерки по отношение на тропосферния озон и частици;
 - разглеждане на въпроса за качеството на стайния въздух и въздействието върху здравето, заедно с препоръки за бъдещи мерки, при необходимост;
 - водеща роля в преговорите и прилагането на Монреалски протокол за веществата, които нарушават озоновия слой;
 - водеща роля в преговорите по и за засилване връзките и взаимодействията с международните процеси, съдействащи за чистия въздух в Европа;
 - по-нататъшно разработване на специфични за Общността инструменти за намаляване емисиите от съответните категории източници;
- ж) по отношение на шума:
 - допълващи и допълнително подобряващи мерки, включително подходящи процедури за типово одобрение, за шумови емисии от услуги и продукти, по-конкретно от моторните превозни средства, включително и мерки за намаляване на шума от взаимодействието на автомобилните гуми и пътната настилка, което не застрашава безопасността на пътя, от железопътните превозни средства, въздухоплавателните превозни средства и стационарните машини;
 - разработване и прилагане на инструменти за намаляване шума от трафика, по целесъобразност, например чрез намаляване търсенето на транспортни услуги, преминаване към по-безшумни начини на транспорт, насърчаване на техническите мерки и устойчивото планиране на транспорта;

- з) по отношение на градската среда:
 - тематична стратегия, която насърчава интегрирания хоризонтален подход във всички политики на Общността и подобрява качеството на градската околна среда, като се отчита осъщественият напредък по прилагането на съществуващата рамка за сътрудничество ⁽¹⁾, като я преразглежда, при необходимост, и е насочена към:
 - насърчаване на Местно действие 21;
 - отслабване на връзката между икономическия растеж и търсенето на пътнически транспорт;
 - признаване на необходимостта от увеличаване дела на обществения транспорт, ж.п. транспорта, вътрешните водни пътища, ходенето пеша и карането на велосипед;
 - необходимостта от овладяване на нарастващия обем на трафика и постигане на значително отделяне на растежа на транспортните услуги от растежа на brutния вътрешен продукт;
 - необходимостта да се стимулира използването на превозни средства с ниски емисии в обществения транспорт;
 - отчитане на показатели за градската околна среда.

Член 8

Цели и приоритетни области за действие по устойчивата употреба и управление на природни ресурси и отпадъци

1. За постигането на целите, определени в член 2, следва да се осъществят следните задачи:

- да се осигури потреблението на природни ресурси и последиците от това да не надхвърлят абсорбиционния капацитет на околната среда и да се прекъсне връзката между икономическия растеж и използването на ресурси. В този контекст, следва да се припомни индикативната цел да се постигне в Общността до 2010 г. 22 % от производството на електроенергия да бъдат от възобновяемите енергоизточници с оглед драстичното повишаване на ефективността на ресурсите и на енергията;
- да се постигне значително цялостно намаление на обемите произведени отпадъци, чрез инициативи за предотвратяване производството на отпадъци, по-ефективно използване на ресурсите и преминаване към по-устойчиви схеми на производство и потребление;
- да се намали чувствително количеството отпадъци, предназначени за изхвърляне, и обемите на опасните отпадъци, като се избягва увеличаването на емисиите във въздуха, водата и почвата;

⁽¹⁾ Решение № 1141/2001/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно рамка на Общността за сътрудничество с цел стимулиране на устойчивото развитие на градската среда (ОВ L 191, 13.7.2001 г., стр. 1).

— да се стимулира повторната употреба и по отношение на отпадъци, които все още се произвеждат: нивото на тяхната опасност следва да се намали и те да представляват възможно най-малък риск; да се даде приоритет на възстановяване на отпадъците и най-вече на рециклирането им; количеството отпадъци за изхвърляне трябва да бъде сведено до минимум, като изхвърлянето трябва да бъде напълно безопасно; отпадъците, предназначени за изхвърляне, трябва да се обработват в най-голяма близост до мястото на производство на тези отпадъци, доколкото това не води до намаляване на ефективността от дейностите по обработка на отпадъците.

2. Тези задачи се изпълняват, като се взема под внимание Интегрираната продуктова политика и стратегията на Общността по управление на отпадъците ⁽¹⁾, посредством следните приоритетни действия:

- i) разработване на тематична стратегия за устойчиво използване и управление на ресурсите, включително, *inter alia*:
 - a) оценка на потоците от материали и отпадъци в Общността, включително вноса и износа, например, като се анализира потокът от материали;
 - b) преглед на ефективността на взетите мерки и отражението на субсидиите в областта на природните ресурси и отпадъците;
 - в) определяне на цели и задачи за ефективно използване на ресурсите и за намаленото им използване, прекъсване на връзката между икономическия растеж и отрицателното въздействие върху околната среда;
 - г) насърчаване на добивни и производствени методи и технологии, които спомагат за екологичната ефективност и за устойчивото използване на суровини, материали, енергия, вода и други ресурси;
 - д) разработване и прилагане на широк набор от инструменти, включително научни изследвания, трансфер на технологии, икономически инструменти и други, основаващи се на пазара, програми за най-добра практика и показатели за ефективно използване на ресурсите;
- ii) разработване и прилагане на мерки за предотвратяване и управление на отпадъците, чрез, *inter alia*:
 - a) разработване на набор от количествени и качествени цели за намаляване, отнасящи се до всички видове отпадъци, които трябва да бъдат постигнати на равнище Общност до 2010 г. Комисията се приканва да изготви предложение за такива цели до 2002 г.;
 - b) насърчаване на устойчиво и щадящо околната среда разработване на продукти;
 - в) повишаване на заинтересоваността на обществеността относно нейния потенциален принос за намаляване на отпадъците;
 - г) набиеляване на оперативни мерки за насърчаване предотвратяването на отпадъци, например като се стимулира тяхната повторна употреба и възстановяване, постепенното

изхвърляне на някои вещества и материали, благодарение на мерките, свързани с продуктите;

- д) разработване на допълнителни показатели в областта на управлението на отпадъци;
- iii) разработване на тематична стратегия за рециклиране на отпадъците, включваща, *inter alia*:
 - a) мерки, които имат за цел сортиране при източника, събиране и рециклиране на приоритетните потоци отпадъци;
 - b) по-нататъшно повишаване на отговорностите за производителите;
 - в) разработване и трансфер на технологии за рециклиране и за обработка на отпадъци, щадящи околната среда;
- iv) Разработване и преразглеждане на законодателството в областта на отпадъците, включително, *inter alia*, отпадъци от строителство и разрушаване на постройки, утайки от отпадъчни води ⁽²⁾, биоразграждащи се отпадъци, опаковки ⁽³⁾, батерии ⁽⁴⁾ и превози на отпадъци ⁽⁵⁾, изясняване на разликата между отпадък и не-отпадък, и разработване на адекватни критерии за разработването на приложение IIА и IIВ към Рамковата директива за отпадъците ⁽⁶⁾.

Член 9

Цели и приоритетни области за действие в международен план

1. За да се постигне целта, определена в член 2, относно международните въпроси и международното измерение на четирите приоритетни области за действие, отнасящи се до околната среда от настоящата програма, следва да се осъществят следните задачи:

- провеждане на амбициозни политики в областта на околната среда на международно равнище, като се отдава специално внимание на абсорбционния капацитет на глобалната околна среда;
- допълнително стимулиране на схемите за устойчиво производство и потребление на международно равнище;
- осъществяване на напредък, за да се гарантира, че провежданите политики в областта на търговията и опазването на околната среда взаимно се подпомагат.

⁽¹⁾ Резолюция на Съвета от 24 февруари 1997 г. относно стратегията на Общността по управление на отпадъците (ОВ С 76, 11.3.1997 г., стр. 1).

⁽²⁾ Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. относно опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието (ОВ L 181, 4.7.1986 г., стр. 6). Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 1994 г.

⁽³⁾ Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно пакетирането и отпадъците от опаковки (ОВ L 365, 31.12.1994 г., стр. 10). Директива, последно изменена с Решение 1999/177/ЕО на Комисията (ОВ L 56, 4.3.1999 г., стр. 47).

⁽⁴⁾ Директива 93/86/ЕИО на Комисията от 4 октомври 1993 г., за адаптиране към техническия прогрес на Директива 91/157/ЕИО на Съвета за батерии и акумулатори, които съдържат някои опасни вещества (ОВ L 264, 23.10.1993 г., стр. 51).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕИО) № 259/93 на Съвета от 1 февруари 1993 г. относно надзора и контрола върху превози на отпадъци в, към и извън Европейската общност (ОВ L 30, 6.2.1993 г., стр. 1). Регламент, последно изменен с Решение 1999/816/ЕИО на Комисията (ОВ L 316, 10.12.1999 г., стр. 45).

⁽⁶⁾ Директива 75/442/ЕИО на Съвета от 15 юли 1975 г. относно отпадъците (ОВ L 194, 25.7.1975 г., стр. 39). Директива последно изменена с Решение 96/350/ЕО на Комисията (ОВ L 135, 6.6.1996 г., стр. 32).

2. Тези задачи се изпълняват посредством следните приоритетни действия:

- а) интегриране на изискванията за опазване на околната среда във всички външни политики на Общността, включително търговията и развитие на сътрудничеството, за да се постигне устойчиво развитие чрез, *inter alia*, изготвяне на насоки;
- б) определяне на съгласуван набор от цели в областта на развитието и околната среда, които следва да бъдат насърчавани с оглед приемането им като част от „нов световен договор или пакт“ на Срещата на високо равнище за устойчиво развитие през 2002 г.;
- в) действия към засилване международното управление в областта на околната среда, като постепенно се засилва многостранното сътрудничество и институционалната рамка, включваща разпределението на ресурсите;
- г) стремеж към по-скорошна ратификация, ефективно спазване и прилагане на международните конвенции и споразумения, свързани с околната среда, по които Общността е страна;
- д) насърчаване на прилагането на устойчивите екологични практики при осъществяване на чуждестранни инвестиции и експортни кредити;
- е) засилване на усилията, полагани на международно равнище за постигане на консенсус относно методите за оценка на рисковете за здравето и околната среда, както и подходите за управление на риска, включително принципа за вземане на предпазните мерки;
- ж) постигане на взаимна подкрепа между търговията и необходимостта от опазване на околната среда, като надлежно се отчита екологичното измерение в Оценка за въздействието върху устойчивото развитие в многостранните търговски споразумения, които трябва да се извършват на ранен етап от договарянето им и като се действа съответно;
- з) по-нататъшно насърчаване на световна търговска система, която напълно отчита многостранните или регионални споразумения в областта на околната среда и принципа на предпазвателни мерки, като се увеличават възможностите за търговия с устойчиви и безвредни за околната среда продукти и услуги;
- и) насърчаване трансграничното сътрудничество в околната среда със съседни държави и региони;
- й) насърчаване на по-добра съгласуваност на политиките, като се свързва извършената работа по силата на различните конвенции, включително оценките за вътрешната зависимост между биологичното разнообразие, и изменението на климата, и интегрирането на съображенията, свързани с биологичното разнообразие при прилагането на Рамковата конвенция на ООН за изменение на климата и Протокола от Киото.

Член 10

Разработване на политика в областта на околната среда

Целите, посочени в член 2, по отношение разработването на политика в областта на околната среда, основаваща се на участието и на най-добрите съвременни познания, както и на стратегическите

подходи, посочени в член 3, се постигат чрез изпълнението на следните приоритетни действия:

- а) разработване на усъвършенствани механизми и на общи правила и принципи за добро управление, които позволяват провеждане на цялостни и задълбочени консултации със заинтересованите страни на всички етапи от процеса, за да се улесни извършването на най-ефективен избор с оглед постигане на най-добри резултати за околната среда и устойчивото развитие, по отношение на мерките, които ще бъдат предложени;
- б) засилване на участието в процеса на диалога на неправителствените организации (НПО), работещи в областта на околната среда, чрез подходяща подкрепа, включително и финансиране от Общността;
- в) подобряване на процеса за разработване на политиката, чрез:
 - *ex-ante* оценка на възможните въздействия, по-конкретно въздействието върху околната среда, на новите политики, включително евентуално решение да не се действа, както и въздействията на законодателните предложения и публикуване на резултатите;
 - *ex-post* оценка за ефективността на съществуващите мерки при постигане на целите, свързани с околната среда;

- г) гарантиране, че околната среда и по-конкретно приоритетните области, определени в настоящата програма, са основен приоритет в научноизследователските програми на Общността. Трябва да се извършва редовно преразглеждане на нуждите и на приоритетите от научни изследвания на околната среда в контекста на Рамковата програма на Общността за научни изследвания и технологично развитие. Осигуряване по-добра координация на научните изследвания в областта на околната среда, осъществявани в държавите-членки, наред с другото, за да се подобри прилагането на резултати;

създаване на мостове между участниците в областта на околната среда и други участници в областта на информацията, обучението, научните изследвания, образованието и политиката;

- д) осигуряване на редовна информация, която ще се предоставя от 2003 г., и която ще съдейства за изграждане на основите на:

- политически решения в областта на околната среда и устойчивото развитие;
- проследяване и преразглеждане на секторните стратегии за интеграция, както и на Стратегията за устойчиво развитие;
- информационно осигуряване на широката общественост.

Съставянето на тази информация ще се подпомага от редовните доклади на Европейската агенция по околната среда и на други съответни институции. Информацията включва по-конкретно:

- основните показатели за околната среда;
- показатели за състоянието и тенденциите в околната среда;
- интегрираните показатели;

- е) преразглеждане и редовно наблюдение и контрол на механизмите за информация и изготвяне на докладите, с оглед установяване на по-свързана и ефективна система, която да гарантира усъвършенствано представяне на висококачествени доклади както и на сравнителни и практически данни за околната среда. Комисията се приканва, в най-кратък срок, да представи предложение за тази цел. В бъдещото законодателство в областта на околната среда трябва да се вземат под внимание по ефикасен начин изискванията по отношение на наблюдението и контрола, събирането на данни и изготвянето на докладите;
- ж) ускоряване на развитието и използване на приложения и уреди за наземен мониторинг (например сателитни технологии) като инструменти за подпомагане разработването и прилагането на политиките.

Член 11

Мониторинг и оценка на резултатите

1. По време на четвъртата година от действието на програмата, Комисията оценява напредъка, постигнат в осъществяването ѝ, наред със съответните тенденции и перспективи в околната среда.

Това трябва да бъде направено въз основа на пълен набор от показатели. Комисията представя този средносрочен доклад заедно с предложение за изменения, които могат да се считат за подходящи на Европейския парламент и на Съвета.

2. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета окончателна оценка на програмата, на състоянието и тенденциите в околната среда, по време на последната година от програмата.

Член 12

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейските общности*.

Съставено в Брюксел на 22 юли 2002 година.

За Европейския парламент

Председател

P. COX

За Съвета

Председател

P. S. MØLLER